

Arkeologisk Rapport

Kommune: Ørland

Bruksnavn: Hovde

Gårdsnr./bnr.: 66/447

Ref.: Arkivsaksnr. 201107606-4
Kopi: Vitenskapsmuseet, Ørland
kommune, tiltakshaver
Vedlegg: Kartutsnitt m/inntegninger
Askeladden-ID: 144458

Ved/dato: Knut H. Stomsvik, 07.06.2011

Ad: Maskinell søkesjakt i forbindelse med forslag til reguleringsplan for Hovde Sør, Ørland kommune.

Bakgrunn

I henhold til gjeldende forskrifter til Lov om kulturminner (kulturminneloven) er fylkeskommunen delegert ansvaret for å ivareta de samlede verneinteresser knyttet til kulturminner i plan- og utbyggingssaker. Alle kulturminner eller spor etter menneskelig virksomhet fra før reformasjonen, det vil si før år 1537, er automatisk fredet etter § 4 i kulturminneloven.

I forbindelse med plan- og utbyggingssaker kan fylkeskommunen kreve at det foretas arkeologiske registreringer forut for en eventuell godkjenning av planen. Tiltakshaver har etter kulturminnelovens § 9 plikt til å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner. Det vil som regel innebære en befarig eller registrering av det aktuelle planområdet av arkeolog fra fylkeskommunen.

I forbindelse med ovennevnte reguleringsforslag ble det foretatt en arkeologisk registreringsundersøkelse i det aktuelle planområdet. Hensikten med undersøkelsen var å få klarhet i om det kunne påvises automatisk fredete kulturminner som kunne komme i konflikt med reguleringsplanen. Tiltakshaver for prosjektet var Systembygg AS.

Praktiske opplysninger

Undersøkelsen ble utført i tida 26 til 27 april 2011. Undertegnede var prosjektleder. Arkeolog Rut Helene Langebrekke Nilsen, Sør-Trøndelag fylkeskommune deltok også ved registreringen. Totalt ble det brukt 24 timer i felt, reisetid inkludert.

Maskinell fflateavdekking ble meget godt utført av Jon Olav Rødsjø fra entreprenørfirmaet Bjørn Norset AS. Gravemaskinen var av type Komatsu på 13 tonn, og skuffbredden var ca 1,3 m.

Metode

Påvisningsundersøkelsen ble gjennomført med metoden maskinell fflateavdekking (jfr. Løken, Pilø & Hemdorff 1996; Rønne 2004). Metoden har til hensikt å påvise forhistoriske bosettingsspor og annet

som ligger skjult under dagens markoverflate. Dette fordi de synlige sporene er forsvunnet pga. årelang pløying, markbearbeiding og lignende. Matjordslaget fjernes maskinelt ved å anlegge sjakter. Dette gjør det mulig å påvise spor etter nedgravde forhistoriske strukturer i den sterile undergrunnen. Slike strukturer vil som regel fremstå med en annen farge og fyllmasse enn undergrunnen for øvrig.

De strukturene som avdekkes i undergrunnen kan være spor etter forhistoriske huskonstruksjoner (stolpehull, vegggrøfter eller ildsted), kokegroper (som er forhistoriske stekeovner som fremstår som sirkulære nedgravninger fylt med en blanding av skjørbrønt stein, trekull, kullblandet og brønt sand).

Sjaktene ble gravd slik at de fikk en bredde på omtrent 3 - 4 m, og det ble totalt anlagt 8 sjakter.

Arbeidet er utført etter instruks og i henhold til *"Rutiner for arkeologiske påvisningsundersøkelser ved hjelp av den maskinelle flateavdekkingsmetoden, Sør-Trøndelag fylkeskommune, april 2001, revidert oktober 2004 og mars 2009."*

Dokumentasjon

Sjaktene ble målt inn med Leica GS5 DGPS med DPOS signalkorreksjon, som normalt skal gi bedre enn 1 meters nøyaktighet i dyrkamark. Se kartvedlegg for plassering av sjaktene. Anleggsspor ble målt inn med samme måleutstyr og nøyaktighet.

Funn

1 kokegrop med tilhørende beskrivelse er lagt inn i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden og gitt idnr. 144458.

Kokegropa som var beliggende i sjakt 1, besto av en bunnrest, ca 80 x 70 cm i utstrekning. Skjørbrønt stein og noe trekull var synlig i overflaten. Nærmere undersøkelse viste at dybden var ca 5 cm. Siden pløyselaget var relativt tynt på stedet – ca 30 cm – var bare den aller dypeste delen av gropa fortsatt bevart.

I henhold til mottatte retningslinjer for prøveprosjekt med delegasjon av midlertidig myndighet av visse saker etter kml § 8 første, andre og fjerde ledd, ble det besluttet å avklare saken på stedet. Dette ble gjort ved at kokegropresten ble gravd bort og det som var bevart av trekull ble samlet inn til en dateringsprøve. Resultatet av dateringen vil bli lagt ved denne rapporten så snart den foreligger.

I nærheten av kokegropa ble det også observert to mindre nedgravninger fylt med matjord. Nedgravningene hadde ingen diagnostiske trekk knyttet til forhistorisk eller middelalders bosetting, og ble derfor tolket til å være moderne.

Det ble ikke observert forekomster av trekull, skjørbrønt stein eller andre indikasjoner på eldre bosetting eller andre aktiviteter i noen av søkesjaktene. Det vurderes ikke som sannsynlig at planområdet rommer kulturminner som ikke er påvist. **Planområdet anses som avklart i forhold til kulturminneinteressene.**

Planområdet, beliggenhet og topografi

Planområdet besto utelukkende av dyrket mark, ei flate som faller svakt av mot sjøen i sør. Lave bergknauser omgir området i vest og øst.

Sjaktbeskrivelse

Pløyselaget besto av mørk, humusholdig matjord som varierte i tykkelse mellom ca 20 og 50 cm. Undergrunnen var gammel sjøbunn, fra lys til mørkere gråfarget sand. Noen partier var helt steinfrie, mens det andre steder var et relativt stort innslag av kuppelstein av varierende størrelse. Beskrivelsen gjelder alle sjakter.

Sjakt 1

Lengde: 120 m

Bredde: 3 – 4 m

Orientering: SV - NØ

Påvisninger: 1 kokegrop. 2 moderne nedgravinger.

Sjakt 2

Lengde: 35 m

Bredde: 3 – 5 m

Orientering: SV - NØ

Påvisninger: Ingen påvisninger.

Sjakt 3

Lengde: 49 m

Bredde: 3,5 m

Orientering: SV - NØ

Påvisninger: Ingen påvisninger.

Sjakt 4

Lengde: 10,5 m

Bredde: 3,5 m

Orientering: SV - NØ

Påvisninger: Ingen påvisninger.

Sjakt 5

Lengde: 50 m

Bredde: 3 – 4 m

Orientering: SV - NØ

Påvisninger: Ingen påvisninger.

Sjakt 6

Lengde: 54 m

Bredde: 3,5 m

Orientering: SV - NØ

Påvisninger: Ingen påvisninger.

Sjakt 7

Lengde: 3 m

Bredde: 3,5 m

Orientering: SV - NØ

Påvisninger: Ingen påvisninger.

Sjakt 8

Lengde: 44 m

Bredde: 3,5 m

Orientering: SV - NØ

Påvisninger: Ingen påvisninger.

Oppsummering og konklusjon

Bortsett fra kokegropresten i sjakt1 ble det ikke observert fredete kulturminner innen planområdet. Ovennevnte ble avklart på stedet ved at det ble tatt ut kullprøve til datering.

Knut H. Stomsvik
arkeolog

Vedlagt: Kart med innmålte sjakter

Referanser

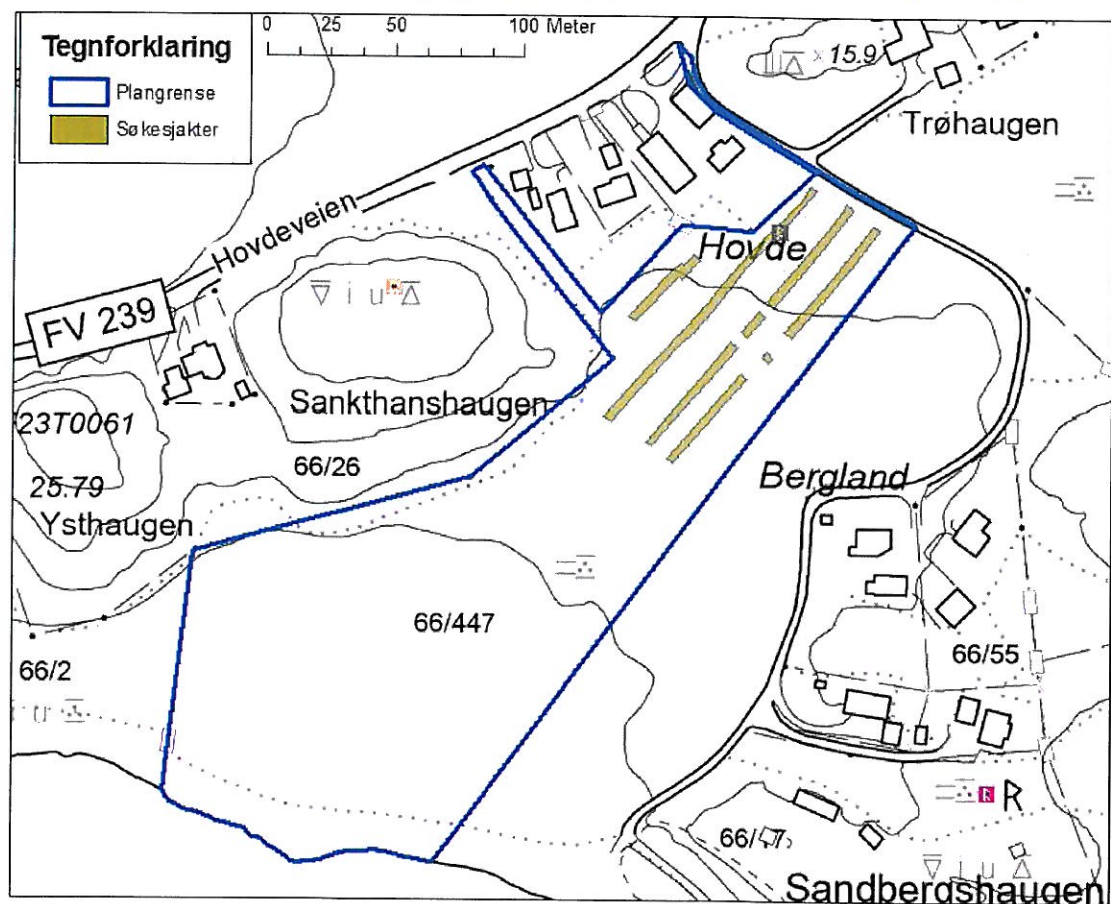
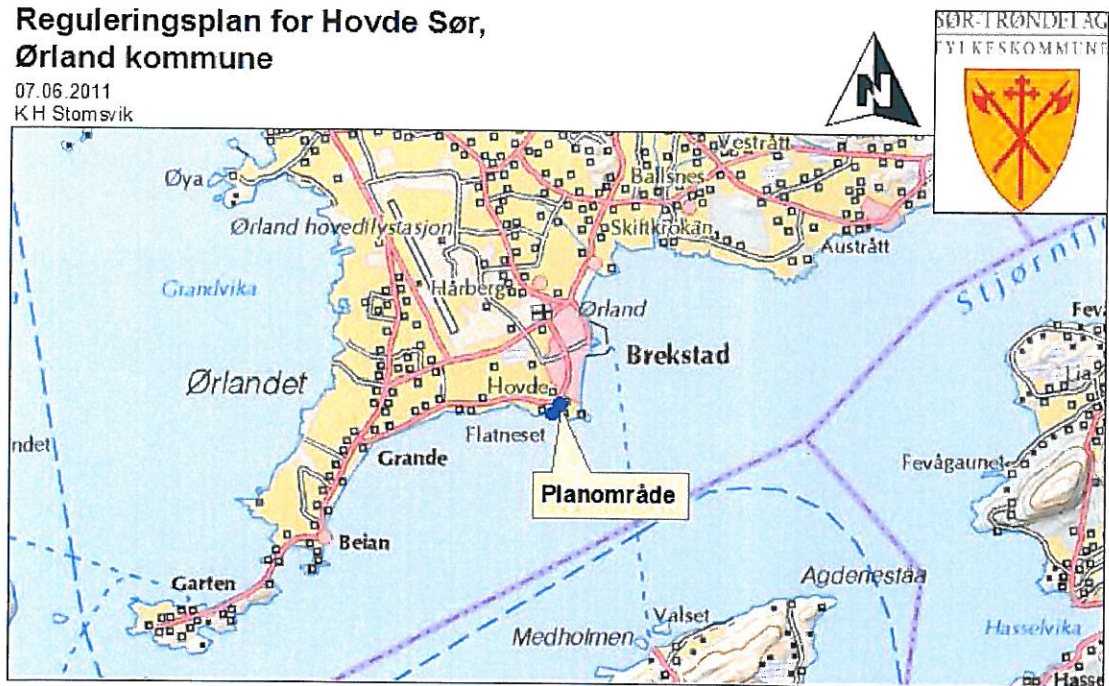
Løken, Trond, Pilø, Lars, & Hemdorff, Olle. 1996. *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksplasser. En metodisk innføring*. AmS-Varia 26. Arkeologisk museum i Stavanger.

Rønne, Ola. 2004. Utgravningsstrategi – flateavdekking. I: Glørstad, Håkon (red.), *Svinesundprosjektet. Bind 4. Oppsummering av Svinesundprosjektet*. Varia 57. Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen. Oslo. S.90-95.

Sør-Trøndelag fylkeskommune. *"Rutiner for arkeologiske påvisningsundersøkelser ved hjelp av den maskinelle flateavdekkingsmetoden, Sør-Trøndelag fylkeskommune, april 2001, revidert oktober 2004 og mars 2009."*

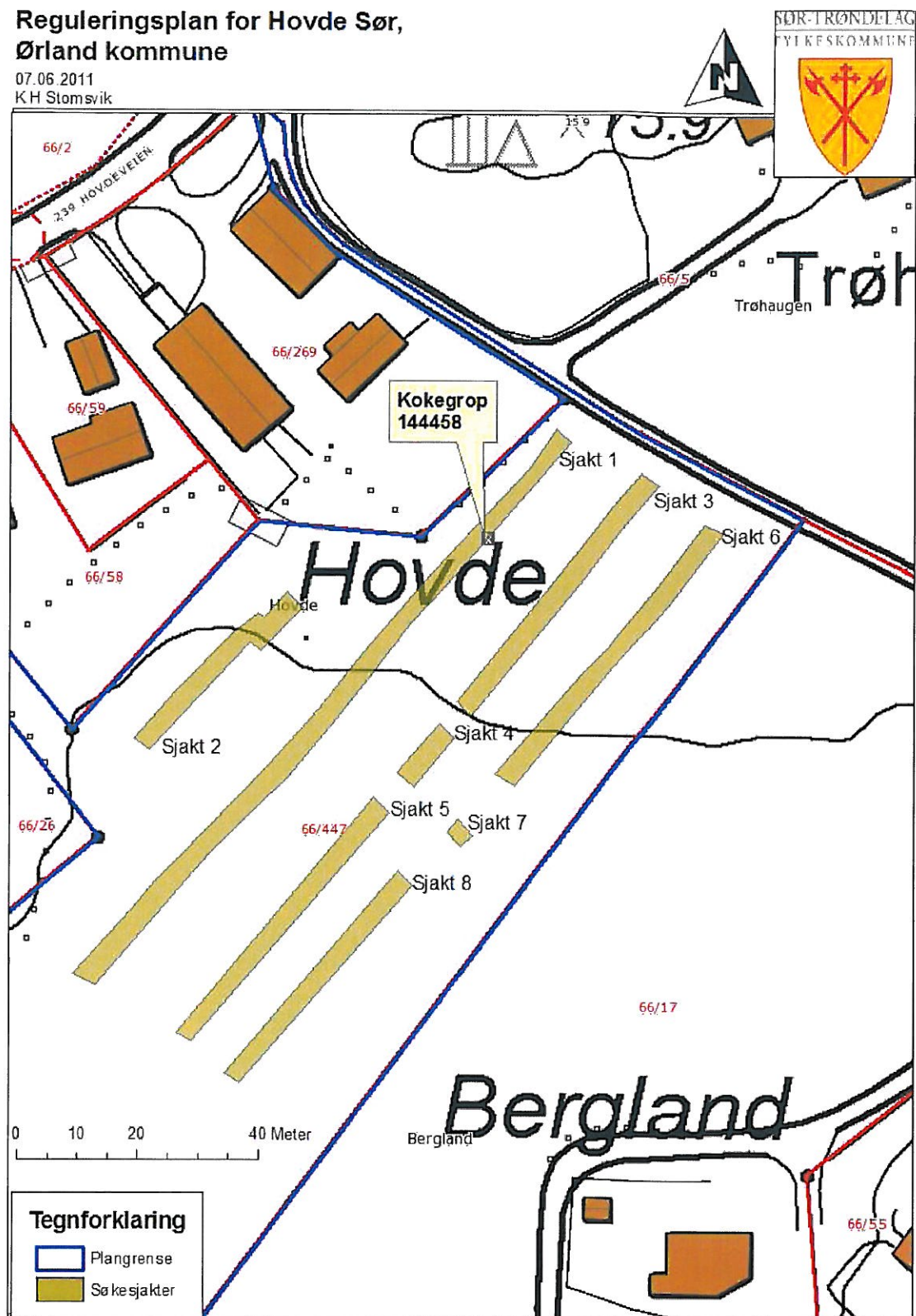
**Reguleringsplan for Hovde Sør,
Ørland kommune**

07.06.2011
KH Stomsvik

Reguleringsplan for Hovde Sør,
Ørland kommune

07.06.2011
K.H. Stomsvik

Del av planområdet sett mot NØ. Sjakt 2 lengst til venstre.

Del av planområdet sett mot ØNØ. Sjakt 2 nærmest.

Kokegrop 144458, beliggende i sjakt 1, sett mot NØ.

Kokegrop 144458, detalj.

Kokegrop 144458, sett ovenfra.

Kokegrop 144458 under utgraving, sett mot Ø.